

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۲۷۴

شماره چاپ:

۵۴۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۲/۲/۲۹

نام دفتر:

مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۳۱۰۱۲۹۸۹

تاریخ انتشار:

۱۳۹۲/۳/۷

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق یک تبصره به ماده (۲۴) قانون اصلاح قانون معادن»

مقدمه

تذکر: ماده (۲۴) قانون اصلاح قانون معادن، مربوط به اصلاح ماده (۳۵) قانون معادن مصوب سال ۱۳۷۷ است که در آن تکلیف بر تهیه و ارائه آیین‌نامه اجرایی این قانون مورد تأکید قرار گرفته است، ولی موضوع مطرح در این طرح، مربوط به ماده (۱۶) قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۱ است که در آن ماده (۲۴) مصوب سال ۱۳۷۷ اصلاح شده است. بنابراین با تکیه بر ماده (۱۶) قانون اصلاح قانون معادن گزارش تنظیم می‌شود.

بحث استعلام از دستگاه‌های مختلف جهت صدور پروانه اکتشاف و بهره‌برداری به جهت تداخل محدوده‌های مورد درخواست مکتشفین و بهره‌برداران با محدوده‌های محیط زیست، منابع طبیعی، حریم‌ها، جنگل‌ها، اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی، مناطق حفاظت شده، آثار ملی و طبیعی، حریم‌های نظامی و... یکی از الزامات اولیه در سرمایه‌گذاری بخش معدن می‌باشد. زیرا اولویت بهره‌برداری در یک منطقه باید با توجه به مصالح ملی و در سطح کلان مشخص شده و نباید منافع یک بخش، منافع کل جامعه را تهدید کند، ولی از طرف دیگر این استعلامات و تعدد آنها نباید موجب تضعیف سرمایه‌گذاری در بخش خاص از جمله بخش معدن شود. در گذشته با توجه به طولانی شدن زمان جواب استعلامات، جذابیت بخش تحت تأثیر قرار گرفته و مشکلات عدیده به وجود آمده بود که با اصلاح ماده (۲۴) قانون قبلی، حقوق کلیه ذینفعان دولتی و خصوصی، سرمایه‌گذاران بخش معدن رعایت می‌شود، ولی در یک سری از استعلامات صورت گرفته علی‌رغم نبود استنادات متقن، دستگاه‌های مختلف اقدام به جلوگیری از اکتشاف و بهره‌برداری معادن می‌کنند که این موضوع برای بخش بسیار مضر است. این طرح برای حل این مشکل مطرح شده است.

مغایرت با اسناد بالادستی

با توجه به تصریح ماده (۱۶) قانون اصلاح قانون معادن، مخالفت با ارائه پروانه اکتشاف یا بهره‌برداری از طرف ارگان‌های مطرح در صدر ماده، با فرض قبول آن از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت است که این تبصره پیشنهادی عملاً این ماده را در مواردی نقض می‌کند.

ارزیابی دلایل ارائه طرح

مهمترین دلیل برای طرح، وجود مشکلات عدیده در مواردی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به دلایل کارشناسی و وجود نخایر استراتژیک، قائل به بهره‌برداری یا اکتشاف از یک محدوده است، ولی ارگان‌های دیگر ذینفع بنا به دلایل خاص خود و بدون ارائه دلایل قانونی، از اکتشاف یا بهره‌برداری جلوگیری

می‌کنند و هیچ یک از طرفین به نظرات دیگری تمکین نمی‌کنند. در مواردی نیز قوانین مربوط در حوزه‌های مختلف تناقضاتی با هم دارند که هر یک ارگان‌های زیربط به قانون مربوط به خود استناد کرده و از ارائه پاسخ مثبت به استعلامات خودداری می‌کنند. بنابراین برای حل مشکل باید ارائه طریق نمود.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد

تشکیل کمیته حل اختلاف برای روان‌سازی امور مربوط به سرمایه‌گذاری در بخش معدن، یکی از راهکارهای اصلی جهت برون‌رفت از بن‌بست در سرمایه‌گذاری بخشی است، ولی در این بین دو مسئله عمده حائز اهمیت است:

۱. برخی از پاسخ‌های دستگاه‌ها مبتنی بر قوانین حاکم بر آنهاست در این صورت ارجاع مسئله به کمیته حل اختلاف نوعی دور زدن قانون محسوب شده و خلاف است ولی برخی از پاسخ استعلامات به صورت مصلحتی صورت گرفته و استنادات قانونی برای رد درخواست وجود ندارد. در این موارد ارجاع به حل اختلاف مفید است. بنابراین با توجه به دو موضوع فوق فقط در حالت دوم مسئله به کمیته حل اختلاف ارجاع خواهد شد که این مسئله در طرح بیان نشده است.

۲. ارجاع مسائل مربوط به حل اختلاف به کمیته‌ای متشکل از استاندار (به‌عنوان رئیس) علی‌القاعده منجر به حاکمیت نظر استاندار خواهد شد و رؤسای دیگر سازمان‌ها از نظر ایشان تبعیت خواهند کرد بنابراین ارجاع مسئله به کمیته‌ای بی‌طرف در سطح ملی می‌تواند منجر به حداکثرسازی منافع ملی در کوتاه‌مدت و بلندمدت باشد. با توجه به این موارد پیشنهاد می‌شود متن طرح به صورت ذیل اصلاح گردد.

تبصره «۵»

در مواردی که سازمان صنعت، معدن و تجارت استان نسبت به پاسخ استعلام سایر دستگاه‌های اجرایی زیربط موضوع این ماده اعتراض داشته باشد، در صورتی که پاسخ مذکور مبتنی بر قوانین حاکم بر دستگاه مزبور نباشد، موضوع به هیئت حل اختلاف متشکل از اعضای زیر ارجاع می‌شود تا حداکثر ظرف ۱۵ روز نسبت به آن تعیین تکلیف گردد. رأی هیئت قطعی و لازم‌الاجراست:

۱. معاونت معدنی و منابع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت یا نماینده تام‌الاختیار وی.
۲. رئیس نظام مهندسی معدن یا نماینده تام‌الاختیار وی.
۳. رئیس دستگاه اجرایی مربوط به موضوع یا نماینده تام‌الاختیار وی.
۴. رئیس نظام مهندسی کشاورزی یا نماینده تام‌الاختیار وی.
۵. یک نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون صنایع و معادن مجلس.